

ПЛАН РАДА РАТЕЛ-А У 2016. ГОДИНИ

1. ОПШТЕ ПОСТАВКЕ

Управни одбор Републичке агенције за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту Агенција - РАТЕЛ) је, полазећи од Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“ бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14, у даљем тексту ЗЕК), Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС“ бр. 18/05, 30/10 и 62/14, у даљем тексту ЗПУ), као и осталих релевантних законских и планских докумената, препознао циљеве Агенције у наредном вишегодишњем периоду, изражене кроз потребу обезбеђивања оптималних услова за даљи развој и примену информационо комуникационих система, нових услуга и сервиса, као и развоја обима и квалитета поштанских услуга, чиме би се искористиле све погодности и предности које доноси савремено развијено информационо друштво, као друштво знања, успешности и напретка, а у складу са усвојеним стратегијама развоја из ових сектора.

Савремени трендови развоја нових, комплексних и компликованих (2К), ИК мрежа, са огромним бројем учесника и података, где посебно расте број сервиса и услуга, омогућују не само комуникацију између учесника, већ и једну сасвим нову димензију, а то је контрола и управљање разним машинама и објектима. Ове мреже захтевају изузетно брзу динамику реакције, али и највиши степен заштите свог функционисања. То, наравно, подразумева и заштиту података на свим нивоима. Заједно са коришћењем мултифункционалне платформе коју нуди технологија Облака, заједно са паметним и/или процесним терминалима, ове мреже обједињују све кориснике, пружаоце услуга и сензоре на машинама и објектима, обезбеђујући коришћење свих могућих сервиса и услуга. То су, дакле, мреже будућности, такозване мреже за све потребе. Њихова имплементација поставља нове захтеве пред регулаторе: коришћење нових делова фреквенцијског спектра уз нов начин управљања овим спектром, примена нових мрежних технологија, решавање проблема регулисања саобраћаја али и неутралности мултимедијских услуга које се пружају, оптимизациј масовних хетерогених мрежа. Многобројни и разнородни сервис и услуге намећу питање регулисања одговарајућих тржишта, али и ништа мање важно питање свеобухватне заштите корисника.

Полазећи од ових савремених трендова, а у складу са задатком који је постављен Агенцији, она треба да обезбеди услове за наставак развоја електронских комуникација коришћењем савремених информационо-комуникационих система, као и развоја тржишта поштанских услуга. Развој треба да буде равномеран на целој територији Републике Србије, уз осигуравање услова за равноправно пословање свих учесника на тржишту, како у технолошком тако и у економском смислу. Даљи развој тржишта електронских телекомуникација и поштанских услуга ће бити обезбеђен коришћењем механизма за подстицање конкуренције, а, када је то неопходно, и применом инструмената тржишне регулације. Свеобухватна заштита интереса свих учесника на тржишту спада међу

приоритетне задатке Агенције. Посебно је важна бригаа о крајњим корисницима, којима треба да буду понуђене нове, квалитетније услуге по приступачним ценама. Подразумева се и обезбеђивање оптималног и рационалног коришћења свих државних ресурса: фреквенција, нумерације и домена.

Из наведених циљева проистичу конкретне активности Агенције које ће бити настављене у наредном периоду:

- подстицање инвестиција у фиксну и бежичну инфраструктуру, са циљем повћања пенетрације широкопојасног приступа, уз достизање неопходне брзине преноса,
- подстицање конкуренције међу операторима,
- подстицање развоја обима и квалитета поштанских услуга,
- обезбеђивање услова за равноправно пословање свих учесника на тржишту, како у погледу имплементираних технологија, тако и у погледу услова за пословање,
- обезбеђивање даљег развоја тржишта електронских комуникација и тржишта поштанских услуга коришћењем механизма за подстицање конкуренције (ex ante), али и применом тржишне регулације и свих њених расположивих мера (ex post),
- праћење релевантних тржишта у циљу стварања повољног амбијента за пословање оператора и евентуално утврђивање оператора са значајном тржишном снагом (ЗТС),
- прописивање регулаторних обавеза за операторе са ЗТС и праћење њиховог испуњавања,
- рад на свеобухватној заштити интереса свих учесника на тржишту, оператора, провајдера, а нарочито крајњих корисника.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА СТРАТЕШКИХ ЗАДАТАКА

Имајући у виду наведене опште поставке, Управни одбор РАТЕЛ-а у овом документу дефинише оквир Плана рада за 2016. годину, у коме се као стратешки задаци намећу следеће активности које су већ започете, али их треба интензивно наставити у овој и наредним годинама:

2.1. Законодавни оквир

- активно учешће у доношењу новог Закона о електронским комуникацијама,
- активно учешће у доношењу новог Закона о поштанским услугама,
- рад на реализацији Стратегије развоја електронских комуникација у Републици Србији од 2010. до 2020. године, на изради нове Стратегије развоја широкопојасних мрежа и сервиса у РС, као и нове Стратегије развоја поштанских услуга у РС,
- обезбеђивање регулаторних услова за изградњу и развој Националне широкопојасне мреже (NBN) да би се, у складу са Стратегијом развоја електронских комуникација у РС од 2010. до 2020. године, као и Стратегијом развоја широкопојасних мрежа и сервиса у Републици Србији до 2016. године, свим грађанима наше земље обезбедио широкопојасни приступ Интернету и на тај начин омогућило значајно повећање ефикасности пословања, односно развој свих производних, али и социјалних, сегмената друштва.

2.2. Радио-фреквенцијски спектар

- наставак пројекта изградње система за мониторинг радио-фреквенцијског спектра у Републици Србији,
- продаја преосталог дела спектра до 3 GHz (1800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz), у сарадњи са ресорним министарством,
- покретање дискусије са државним органима, операторима и произвођачима опреме о начину коришћења опсега 3,4 GHz - 3,6 GHz и 3,6 GHz - 3,8 GHz,

- набавка и имплементација система за мерење електромагнетног зрачења и промотивна кампања у циљу едукације становништва, заједно са мобилним операторима.

2.3. Широкопојасне мреже

- формирање инфраструктурног атласа којим ће се започети израда регистра комплетне телекомуникационе инфраструктуре у Републици Србији,
- детаљна анализа увођења технологије CLL на приступном нивоу, уз сагледавање ефеката на даља улагања у мреже за приступ, а са посебним освртом на користи које би имали корисници у руралним срединама.

2.4. Анализе тржишта

- увођење трошковног модела LRIC,
- увођење модела за регулисање пакета услуга,
- спровођење анализе релевантног малопродајног тржишта приступа јавној телефонској мрежи на фиксној локацији (T1),
- увођење цеви малог пречника (Ф20цм) у стандардну понуду оператора са значајном тржишном снагом на велепродајном тржишту физичког приступа елементима мреже и припадајућим средствима (T4),
- детаљна анализа увођења мере *naked DSL*, на бази искустава других земаља са упоредивим тржиштима и уз процену ефеката у малопродајном и велепродајном сегменту и утицаја на развој широкопојасне инфраструктуре, нарочито мрежа за приступ, у складу са Стратегијом развоја широкопојасних система у Републици Србији до 2020. године,
- увођење обавезе велепродаје VDSL-а у стандардну понуду оператора са значајном тржишном снагом на велепродајном тржишту широкопојасног приступа (T5),
- постепено смањење велепродајних цена терминације у мобилну мрежу за операторе са значајном тржишном снагом на велепродајном тржишту терминације позива у мобилној мрежи (T7),
- детаљна анализа увођења мере приступа мобилној инфраструктури (MVNO) у стандардну понуду за операторе са значајном тржишном снагом на велепродајном тржишту терминације позива у мобилној мрежи (T7) са посебним освртом на потенцијалне ефекте за развој овог тржишта и будуће инвестиције,
- детаљна анализа и пројекција даљег развоја малопродајног тржишта дистрибуције медијских садржаја (T8), уз процену да ли је досадашња регулација овог тржишта дала задовољавајуће резултате,
- детаљна анализа и пројекција даљег развоја малопродајног тржишта јавно доступне телефонске услуге са фиксне локације (T9), са посебним анализом корисника у руралним срединама,
- потенцијална ревизија Одлуке о релевантним тржиштима у складу са закључцима анализа свих 9 досадашњих релевантних тржишта и у складу са тестом три критеријума за друга потенцијална нова тржишта,
- увођење индекса дигиталне економије и друштва (DESI).

2.5. Заштита корисника

- доношење подзаконских аката из области универзалне услуге и нових решења о проглашењу оператора универзалне услуге,
- имплементација система за мерење квалитета Интернета у Србији (апликација НетТест),
- израда студије изводљивости система за праћења квалитета услуге дигиталне телевизије, састављеног од мреже сензора,

- формирање сајта са ценама појединачних услуга и пакета услуга у области електронских комуникација.

2.6. Поштанске услуге

- активно надгледање процеса мерења квалитета универзалне поштанске услуге,
- дефинисање начина финансирања универзалне поштанске услуге.

2.7. Р&ТТ опрема

- израда студије изводљивости у вези са формирањем националне лабораторије за сертификацију Р&ТТ опреме.

2.8. Нумерација

- детаљна анализа и доношење одговарајућих одлука о цени терминације за номадску нумерацију, уз учешће оператора,
- активно праћење регулације нумерације, нарочито имајући у виду нове ОТТ сервисе који користе нумерацију.

2.9. Информационе технологије

- формирање националног центра за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (Национални CERT),
- Почетак издавања електронских дозвола уз могућност електронског плаћања

2.10. Међународне и друге активности

- активно учешће у међународним организацијама: BEREC, IRG, ITU, CEPT, ERGP, UPU,....,
- спровођење Бриселског споразума у области телекомуникација са привременом управом у Приштини,
- активно учешће у преговарачким поглављима 1, 3, 8 и 10 за процес приступања Европској унији,
- активно праћење спровођења регионалног споразума о ромингу између Србије, БиХ, Црне Горе и Македоније и праћење регулативе ЕУ по овом питању,
- пријављивање за коришћење средстава из фондова Европске уније и других међународних институција, ради подизања капацитета и инфраструктурне опремљености Агенције.

2.11. Интерне активности

- успостављање процедуре за наплату потраживања,
- стипендирање последипломских студија за најталентованије појединце у Агенцији,
- израда пројекта новог контролно-мерног центра Београд,
- укидање папирне комуникације унутар Агенције.

3. РЕГУЛАТОРНЕ АКТИВНОСТИ И МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СЕКТОРА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

3.1. Управљање ограниченим ресурсима:

- 3.1.1. израда предлога измена и допуна Плана намене радио-фреквенцијских опсега у складу са резултатима Светске конференције о радио-комуникацијама WRC-15 (у току године);
- 3.1.2. израда нових, измене постојећих и примена усвојених планова расподеле у складу са Планом намене:
 - израда предлога измена и допуна Плана расподеле фреквенција/локација за терестричке аналогне FM радио-дифузне станице (у току године);
 - израда предлога измена и допуна Плана расподеле фреквенција /локација/области за терестричке дигиталне TV радио-дифузне станице у UHF опсегу за територију Републике Србије (у току године);
 - израда предлога Плана расподеле за рад у радио-фреквенцијском опсегу 694-790 MHz (у току године);
 - израда предлога Плана расподеле за рад у радио-фреквенцијском опсегу 2600 MHz (у току године);
 - израда предлога Плана расподеле за T-DAB (по потреби);
- 3.1.3. рад на измени и допуни општих аката предвиђених Законом о електронским комуникацијама из области радио-комуникација:
 - израда предлога измена и допуна Правилника о висини накнаде за коришћење радио-фреквенција (1. и 2. квартал);
 - израда новог Правилника о начину коришћења аматерских радио станица (у току године);
 - израда предлога измена и допуна Правилника о начину коришћења радио-фреквенција по режиму општег овлашћења (у току године);
- 3.1.4. рад на припреми и реализацији јавних надметања у поступку издавања дозвола:
 - припрема и реализација поступка јавног надметања за коришћење радио-фреквенција у фреквенцијском опсегу 1800 MHz (један блок ширине 5 MHz упарено) (у току године);
 - припрема и реализација поступка јавног надметања за коришћење радио-фреквенција у фреквенцијском опсегу 2100 MHz (3 канала ширине по 5 MHz упарено) (у току године);
 - припрема и реализација поступка јавног надметања за коришћење радио-фреквенција у фреквенцијском опсегу 2600 MHz (70 MHz упарено и 50 MHz) (у току године);
 - припрема и реализација поступка јавног надметања за фреквенцијски опсег 3,4-3,8 GHz (BWA и MFCN) и расподела блокова операторима по завршеном јавном надметању (3. и 4. квартал);
 - припрема реализације додатних мрежа за DVB-T2 (четврта, пета,...) кроз јавни позив за испитивање заинтересованости тржишта (у току године).
- 3.1.5. координација коришћења радио-фреквенција (по службама) са суседним и другим администрацијама:
 - координација фреквенција са другим администрацијама на основу регионалних споразума и пријављивање искоординираних фреквенција у ИТУ (у току године);
 - припрема координационих споразума за фреквенцијске опсеге 800 MHz (суседне државе) (3. и 4. квартал), 380-385 MHz/390-395 MHz (Румунија и Бугарска) (3. квартал) и 2600 MHz (суседне државе) (3. и 4. квартал);

- координација FM радио-дифузних станица са Републиком Хрватском – наставак рада (*у току године*);
 - примена HCM споразума у процесу координације према суседним земљама (*у току године*);
 - рад у групи SEDDIF- South Eastern European Digital Dividend Implementation Forum (осам земаља региона) за оптимизацију и репланирање спектра (694-790 MHz) за радио-дифузну службу (*у току године*);
 - анализа важећих координационих споразума са суседним државама и покретање њиховог усклађивања са новим плановима расподеле (*у току године*);
 - анализа објављених података у BRIFIC-у ИТУ-а (*у току године*).
- 3.1.6. редовне активности везане за појединачне дозволе за коришћење радио-фреквенција (*у току године*);
- 3.1.7. активности везане за унапређење рада Службе за радио-комуникације кроз сарадњу са другим организационим јединицама Агенције (*у току године*);
- 3.1.8. сарадња са другим институцијама и организацијама Републике Србије (*у току године*).

3.2. Регулисање начина, услова и обима рада оператора:

- 3.2.1. рад на изменама и допунама постојећих општих аката Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге прописаних Законом о електронским комуникацијама и законима који су у вези са обављањем делатности електронских комуникација, након анализе њихове примене (*стални задатак у току године*);
- 3.2.2. решавање спорних међусобних односа између оператора у вези са приступом, међуповезивањем, заједничким коришћењем елемената мреже и припадајућих средстава, у складу са Законом (*у току године*);
- 3.2.3. учешће у активностима везаним за спровођење Споразума о снижењу цена услуге роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама и одлуке Агенције о динамици снижавања цена роминга (*у току године*);
- 3.2.4. проверавање испуњености услова из лиценци и појединачних дозвола за коришћење радио-фреквенција које се издају операторима по спроведеном поступку јавног надметања, са одговарајућим извештајем (*периодично, сваких 6 месеци*).

3.3. Заштита корисника, оператора и других учесника на тржишту:

- 3.3.1. контрола коришћења радио-фреквенцијског спектра и контрола параметара квалитета:
- члан 98: контрола коришћења радио-фреквенцијског спектра, технички прегледи радио-станица, заштита од штетних сметњи; Напомена: све активности Службе за контролу обављају се на основу плана, по добијеним пријавама корисника или на основу посебних захтева;
 - члан 109: контрола параметара квалитета одређених јавно доступних услуга;
 - члан 131: контрола обављања делатности електронских комуникација;
- 3.3.2. заштита корисника и унапређивање те области, у складу са надлежностима из Закона о електронским комуникацијама, Закона о заштити потрошача и искуствима земаља у региону, уз разматрање испуњености услова за предузимање одговарајућих мера према операторима који не извршавају своје обавезе у складу са Законом и сарадња са организацијама за заштиту потрошача и другим органима који се баве овом облашћу (*у току године*).

3.4. Технички прописи и пратећа регулатива

- 3.4.1. израда новог Правилника о радио опреми (4. квартал);
- 3.4.2. измене и допуне аката који се односе на оцењивање усаглашености радио опреме у складу са новим Правилником о радио опреми (4. квартал);
- 3.4.3. оцењивање усаглашености РИТТ опреме, израда Потврда о усаглашености, Извода из евиденције о издатим потврдама о усаглашености и Решења о одбијању издавања потврда о усаглашености (у току године);
- 3.4.4. ажурирање података у Евиденцији о издатим потврдама о усаглашености РИТТ опреме (у току године);
- 3.4.5. израда захтева и документације за акредитацију Агенције као именованог тела за оцењивање усаглашености РИТТ опреме;
- 3.4.6. учешће у раду Института за стандардизацију (у току године);
- 3.4.7. учешће на Генералној скупштини ETSI;
- 3.4.8. праћење имплементације Директиве о радио опреми 2014/53/EЗ у земљама Европске уније (у току године);
- 3.4.9. додела бројева и адреса у складу са Планом нумерације: израда решења о додели нумерације и прорачун накнада за издавање решења о додели нумерације (у току године);
- 3.4.10. израда поднесака и заступање у судским поступцима: извршним, парничним, стечајним поступцима, управним и привредним споровима, као и праћење одговарајућих база података о субјектима против којих се воде ти поступци (у току године);
- 3.4.11. обављање послова везаних за имплементацију Правилника о начину достављања и објављивања података о врсти, расположивости и географској локацији капацитета инфраструктуре електронске комуникационе мреже, у делу који се односи на кабловску канализацију електронских комуникационих мрежа (у току године).

4. АКТИВНОСТИ НА УНАПРЕЂЕЊУ И РАЗВОЈУ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА

4.1. Анализа тржишта и контрола цена – главни циљеви:

- анализе релевантних тржишта
- примена трошковног принципа у формирању цена регулисаних услуга
- усклађивање са трендовима и искуством ЕУ у даљем развоју методологије регулисања цена и поспешивања конкуренције на релевантним тржиштима

4.2. Оперативни циљеви:

У реализовању конкретних активности које ће допринети испуњавању наведених циљева, Сектор ће се фокусирати на следеће сегменте:

- нови круг анализа 4 тржишта, преиспитивање постојећих регулаторних обавеза и евентуално кориговање истих у складу са закључцима обављених анализа;
- наставак примене Правилника о примени трошковног принципа, одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација („Службени гласник РС“ број 52/11) и почетак развоја методологије за LRIC трошковни модел;
- контрола цена пакета услуга и развој методологије за утврђивање постојања маказа цена код услуга везаних у пакете;
- праћење и контрола цена свих регулисаних услуга;
- праћење регулисаних цена роминга и учешће у раду координационог тела за роминг;

- остале редовне активности Сектора из целокупног делокруга рада - тржиште и сви економски послови Агенције

4.3. Анализа тржишта

У другом кварталу 2015. године завршен је други круг анализе 4 велепродајна тржишта: велепродајног тржишта оригинације позива у фиксној мрежи, велепродајног тржишта приступа елементима мреже и припадајућим средствима, велепродајног тржишта изнајмљених линија и велепродајног тржишта терминације позива у мобилној мрежи. До краја 2015. године биће донета решења о одређивању оператора са значајном тржишном снагом и утврђивању регулаторних обавеза. Почетком 2016. године, по захтеву Агенције, оператори ће имати обавезу да приступе изменама постојећих стандардних понуда, а целокупна активност треба да буде завршена до другог квартала 2016. године. Агенција ће и даље проверавати да ли су сви комерцијални и технички услови из стандардних понуда урађени у складу са Законом, „Правилником о минималном садржају, нивоу детаљности и начину објављивања стандардних понуда“ и утврђеним регулаторним обавезама. Такође, Агенција ће инсистирати на доследној примени трошковног принципа приликом формирања цена услуга у стандардним понудама.

Припремљене су и анализе преостала 4 релевантна тржишта: малопродајног тржишта приступа јавној телефонској мрежи, велепродајног тржишта широкопојасног приступа, малопродајног тржишта дистрибуције медијских садржаја и малопродајног тржишта јавно доступне телефонске услуге са фиксне локације. Уколико УО Агенције одлучи да се почетак јавне расправе одложи за 2016. годину, стручна служба ће почетком 2016. године започети нови поступак прикупљања података од оператора за 2015. годину, како би се имао континуитет у анализи за период 2012-2015. година, с обзиром на то да су ове четири анализе већ обухватиле трогодишњи период 2012-2014. године. Цео процес би трајао до трећег квартала 2016. године, када би анализе поново биле спремне за јавну расправу. Након тога би уследила обрада коментара са јавне расправе, израда обавештења и решења о операторима са ЗТС, уколико постоје, као и ревидирање њихових регулаторних обавеза. Измене стандардних понуда и обавезе по питању регулисаних цена оператора са ЗТС би се у том случају догодиле тек 2017. године. Детаљнија оквирна динамика претходно поменутих активности би била:

- јун-јул 2016. године – израда Извештаја о анализи четири релевантна тржишта;
- август-септембар 2016. године – поступак јавних консултација о нацртима извештаја о анализи релевантних тржишта, након одобрења од стране УО;
- септембар-октобар 2016. године – разматрање пристиглих коментара, израда коначног текста анализа тржишта и њихово усвајање од стране УО;
- новембар 2016. године – операторима се шаљу обавештења у вези са одређивањем оператора са значајном тржишном снагом са роком за изјашњење од 15 дана;
- децембар 2016. године – операторима се шаљу решења о одређивању оператора са ЗТС, решења о утврђивању цена и захтеви за израду стандардних понуда;
- оператори имају рок од 60 дана за израду стандардних понуда које постају важеће 30 дана од дана објављивања, што се очекује најкасније до 01.04.2017. године.

4.4. Доследна примена Правилника о примени трошковног принципа, одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација („Службени гласник РС“, број 52/11)

Модел текућих трошкова се примењује од 2013. године. У 2015. години по други пут је вршена ревизија регулаторних извештаја која обухвата детаљне ревизорске поступке и процедуре, како би цене засноване на трошковном принципу биле потврђене од стране ревизора. По први пут, регулаторни извештај оператора SBV је потврђен од стране ревизора, чиме су испуњени услови да цене регулисаних услуга и овог оператора буду трошковно засноване. Планирано је да и у 2016. години Агенција ангажује независног ревизора за

поступак ревизије регулаторних извештаја. Такође, Агенција ће делегирати најмање два запослена који ће бити активно укључени у поступак ревизије регулаторних извештаја за 2015. годину и који ће радити заједно са ревизором у просторијама оператора.

На основу препорука независног ревизора, Агенција ће припремити измену Правилника о примени трошковног принципа, одвојених рачуна и извештавању од стране оператора са значајном тржишном снагом у области електронских комуникација са циљем да се побољша прецизност регулаторног извештавања, као и да се дефинишу рокови за увођење и примену новог трошковног модела заснованог на дугорочним инкременталним трошковима (*Long Run Incremental Cost – LRIC*). Модел текућих трошкова, као „*top-down*“ модел који узима у обзир потпуно расподељене трошкове (*Fully Allocated Costs – FAC*), има одређене недостатке у односу на „*bottom-up*“ LRIC моделе који се пре свега огледају у томе што одражавају историјске трошкове и постојеће стање мреже оператора које може бити неефикасно и узроковати веће трошкове, па самим тим и веће цене услуга. LRIC модели отклањају ове недостатке и зато су најчешће коришћени модели од стране европских националних регулаторних тела приликом утврђивања трошковно заснованих цена велепродајних услуга на тржишту електронских комуникација. Такође, препоручени су од стране Европске комисије (*Commission Recommendation on termination rates 2009/396/EC, May 2009*) као најпоузданији у одређивању цена терминације позива у фиксне и мобилне мреже. Агенција би LRIC модел користила за одређивање велепродајне цене широкопојасног приступа и велепродајне цене терминације позива у мобилну мрежу. Почетак јавне набавке услуга израде LRIC трошковног модела је планиран за I квартал 2016. године, а завршетак методологије до краја 2016. или почетком 2017. године.

Рокови: I квартал – припрема документације за јавну набавку ревизорских услуга и услуга израде LRIC модела,

II квартал – избор консултанта за LRIC модел и избор независног ревизора,

III - IV квартал – анализа регулаторних извештаја, рад са ревизором, анализа и предлози одлука и активности, координација са операторима са ЗТС,

IV квартал – завршетак методологије за LRIC модел.

4.5. Контрола цена пакета услуга

У 2012. години Агенција је донела полазне основе за регулисање цена пакета услуга. Да би Агенција могла поуздано да утврди да ли постоје маказе цена ("margin squeeze") приликом формирања цена пакета, потребна је детаљна методологија на основу које би се утврдило да ли постоји ценовно истискивање профита од стране оператора са значајном тржишном снагом. Већина земаља у Европској унији и окружењу има развијену методологију за утврђивање маказа цена коју доследно примењује на цене услуга везаних у пакете. Како пакети добијају све значајније учешће у понуди малопродајних услуга оператора, ово представља веома важан задатак за Агенцију у наредном периоду.

Рокови: I квартал–припрема документације за јавну набавку методологије утврђивања постојања маказа цена,

II квартал – избор консултанта за израду методологије,

III - IV квартал - завршетак методологије и њена примена у пракси

4.6. Контрола цена регулисаних услуга

Агенција ће наставити да врши ребаланс тарифа како би се отклонио диспаритет малопродајних и велепродајних цена у односу на цене у земљама у окружењу, и то на основу достављених регулаторних извештаја за 2015. годину.

Агенција ће до краја 2015. године донети решење којим ће се утврдити динамика снижавања цена мобилне терминације у периоду 2016.-2018. година, како би се цене мобилне терминације у нашој земљи изједначиле са просечним ценама у земљама у окружењу.

Рок: I - IV квартал

4.7. Остале активности – област анализа тржишта и контрола цена:

- техничко-технолошка анализа могућности увођења нових, пре свега veleпродајних услуга од стране оператора;
- прикупљање и обрада података од свих оператора и учешће у изради Прегледа тржишта за 2014. годину;
- обрада различитих упитника за IRG/BEREC, ITU и Cullen и учешће на састанцима које организују, пре свега, IRG и BEREC;
- праћење цена различитих телекомуникационих услуга у земљи и окружењу;
- учешће у арбитражи и решавању приговора оператора у вези са поступањем оператора са ЗТС;
- учешће у међусекторским радним групама и комисијама на различите теме из делокруга рада Сектора.

5. АКТИВНОСТИ НА УНАПРЕЂЕЊУ И РАЗВОЈУ ТРЖИШТА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

5.1. Главни циљеви:

- анализа тржишта поштанских услуга;
- анализа квалитета у обављању универзалне поштанске услуге (у даљем тексту УПУ);
- истраживање степена задовољења потреба корисника УПУ;
- развој модела за регулацију универзалне поштанске услуге;
- анализа примене Правилника о методологији формирања цена за УПУ ;
- приступ мрежи Јавног поштанског оператора (у даљем тексту ЈПО);
- динамички модел тржишта поштанских услуга;
- усаглашавање подзаконских аката са новим законом.

5.2. Оперативни циљеви:

У реализовању конкретних активности које ће допринети испуњавању наведених циљева, Сектор ће извршити:

- 5.2.1. анализу учешћа УПУ на тржишту укупних поштанских услуга, са посебним освртом на резервисане и нерезервисане УПУ. Такође се анализира и учешће комерцијалних услуга ЈПО и осталих поштанских оператора по обиму и приходу у унутрашњем и међународном саобраћају;
- 5.2.2. анализу пословања појединачних оператора, на основу достављених података, који се тичу обима услуга, прихода, броја запослених, технолошких капацитета, просечне цене и удела у укупним услугама. Анализом се утврђује да ли постоје евентуалне неправилности у раду оператора.
- 5.2.3. организовање састанака са операторима код којих су уочене неправилности у раду;
- 5.2.4. указивање надлежној инспекцији на уочене неправилности у раду оператора.

*Рокови: I квартал – прикупљање података од оператора,
II квартал – обрада података и анализа тржишта,
III квартал – закључци анализа и преиспитивање регулаторних обавеза,
IV квартал – доношење одговарајућих одлука у вези са регулаторним обавезама.*

- 5.2.5. анализирање извештаја о квалитету ЈПО у обављању УПУ у 2015. години, у смислу доступности УПУ, рокова преноса пошљака, сигурности и

- безбедности пошиљака и задовољства корисника; прикупљање, праћење и анализа података у вези са рекламацијама корисника осталих поштанских оператора; формирање и одржавање базе података о рекламацијама;
- 5.2.6. проверавање и контролу да ли је имплементиран Правилник о параметрима квалитета за обављање поштанских услуга и минималном квалитету у обављању УПУ, којим је прописана примена ЕН стандарда у области квалитета УПУ;
- 5.2.7. сарадњу са надлежним министарством по питању примене Правилника о параметрима квалитета за обављање поштанских услуга и минималном квалитету у обављању УПУ;
- 5.2.8. анализу алтернативних начина регулисања квалитета уручења УПУ, са акцентом на изузеће од доставе у оквиру пројекта „Реинжењеринг мреже оператора универзалног поштанског сервиса уз организацијску синергију државних и привредних ресурса“, који подржава Влада Републике Србије, а реализује га ФТН Нови Сад, уз учешће РАТЕЛ-а.

Рокови: II квартал – анализа извештаја о квалитету, формирање базе података о рекламацијама;

III и IV квартал – сарадње са ЈПО у вези са новом методологијом мерења квалитета;

I-IV квартал - анализа алтернативних начина у регулисању квалитета уручења УПУ

- 5.2.9. реализовање пројекта истраживања степена задовољења потреба корисника поштанских услуга

Законом о поштанским услугама (члан 66, став 1, тачка 15.) дефинисана је обавеза Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге да прати развој у области поштанских услуга. У ту сврху неопходно је реализовати истраживање степена задовољења потреба корисника поштанских услуга, са посебним акцентом на степен задовољења потреба корисника универзалне поштанске услуге, као услуге од општег интереса. Слична истраживања спроводи већина независних регулаторних тела у Европи, при чему је формирана и посебна радна група у оквиру ERGP-а (*European regulatory group for post*) која се, између осталог, бави и анализом ових података на европском нивоу.

Рокови: I квартал

- *обрада података из претходних истраживања и других релевантних студија као основ за израду прелиминарног упитника,*
- *израда упоредних прегледа истраживања за сва питања за које постоји временска серија;*
- *прикупљање и анализа релевантних студија и истраживања из земаља ЕУ из ове области;*

II квартал

- *израда пројектног задатка истраживања као и прелиминарног упитника;*

III квартал

- *покретање јавне набавке, реализација истраживања;*

IV квартал

- *анализа резултата истраживања;*
- *припрема одређених резултата за годишњи извештај РАТЕЛ-а за 2016. годину;*
- *предлог евентуалних регулаторних активности у складу са добијеним подацима*

5.2.10. развој модела за регулацију Универзалне поштанске услуге

*Рокови: I квартал - дефинисање приоритета,
II квартал - примена модела за подршку одлучивању,
III квартал - имплементација резултата у подзаконска акта;*

5.2.11. анализу усклађености достављених извештаја са **Правилником о методологији формирања цена за УПУ** („Службени гласник РС“, број 100/11). У претходном периоду није било могуће утврдити усклађеност пословања ЈПО са Правилником, што је и био основ за ангажовање независног ревизора. Акцент овогодишње анализе ће бити на смерницама које су ревизори дали у Извештају о налазима чињеничног стања из 2013. године и закључцима донетим на састанку са ЈПО и надлежним министарством, да се достављени извештаји допуне потребним подацима (кључеви за расподелу трошкова), као и да се прикаже веза између финансијских и рачуноводствених извештаја;

5.2.12. припрему потребне документације за интерну анализу и евентуалну измену Правилника о методологији формирања цена за УПУ. Имајући у виду да подаци из Извештаја интерног рачуноводства нису упоредиви са износима исказаним у финансијским извештајима ЈПО, који не садрже ни обелодањивање по сегментима финансијског извештавања (МСФИ 8 - Сегменти пословања), потребно је ангажовати консултанта и омогућити му непосредан приступ свим релевантним подацима ЈПО. Ово је неопходно јер је то једини начин који би консултанту омогућио „упаривање“ података, с обзиром на то да их генеришу два такорећи независна софтвера (САП и интерна апликација трошковног извештавања). Због наведених разлога, за обављање ревизорских активности неопходна су и знања из области ИТ.

5.2.13. усаглашавање Правилника о методологији формирања цена за универзалну поштанску услугу са извештајем о налазима чињеничног стања ангажованог ревизора и наставак примене, са резултатима интерне анализе.

*Рокови: крај I и II квартала - анализа регулаторног извештаја, припрема документације за јавну набавку ревизије,
III и IV квартал - рад са ревизором, анализа и предлози одлука и активности, координација са ЈПО и надлежним министарством;*

5.2.14. праћење имплементације Правилника о начину и условима приступа поштанској мрежи ЈПО.

Рокови: континуирано;

5.2.15. Пројекат „ Динамички модел тржишта“

Циљ пројекта је да се уз помоћ адекватне научне институције почне реализација дефинисања тржишног модела поштанских услуга у Републици Србији, који би на основу промене параметара који утичу на тржиште, могао да предвиди развој поштанског тржишта у будућности. Питање тржишта поштанских услуга је веома актуелно у Европи и свету, па је у том смислу ERGP-ова радна група "*End user satisfaction ad monitoring of market outcomes*", дефинисала 19 параметара динамичног карактера, груписаних у 7 области, који описују тржиште поштанских услуга у Европи. Такође, на заседању Административног савета Светског поштанског савеза (СА) у новембру 2015. године, радна група за утврђивање и праћење макроекономских индикатора развила је модел за истраживање конкурентности поштанских оператора на светском тржишту поштанских услуга. Обезбеђена је подршка Светског поштанског савеза целом концепту, како у смислу прибављања неопходних података, тако и у смислу евентуалног заједничког пројекта. Резултат ових активности треба

да буде успостављање симулационог модела који би поред осталог требало да буде подршка доношењу регулаторних одлука.

*Рокови: II квартал - разрада пројектног задатка,
III квартал - израда студије,
IV квартал – презентација модела;*

5.3. Прикупљање релевантних података о утицају даљинске продаје на пораст тржишта поштанских услуга

Полазећи од израженог пораста свих видова даљинске, а посебно електронске трговине и непосредног утицаја овог тренда на неопходност промена регулаторног оквира на тржишту поштанских услуга, и у наредном периоду треба наставити са прикупљањем релевантних података и анализом трендова.

Рокови:

I - IV квартал

- *прикупљање и анализа релевантних података, пре свега годишњег извештаја пословања ЈПО;*
- *анализа података добијених на основу извештаја о освареном обиму услуга и прихода од поштанских услуга комерцијалних поштанских оператора;*
- *у сарадњи са поштанским операторима, а пре свега са ЈПО, прикупљање података о обиму пошиљака које су предмет даљинске продаје (е-трговине и м-трговине), а налазе се у поштанским токовима;*
- *праћење и анализа релевантних студија и трендова на тржишту електронске трговине у земљама ЕУ, а нарочито у земљама из региона;*
- *активно учешће на домаћим и регионалним скуповима, који истовремено окупљају и е-трговце и поштанске оперatore (пре свега конференција „Е-трговина” на Палићу, април 2016. године и Инфофест - септембар 2016. године);*

III-IV квартал

- *предлог евентуалних промена регулаторног оквира у циљу даљег постепеновања овог сегмента поштанског тржишта, у складу са добијеним подацима и најбољом ЕУ праксом.*

5.4. Редовне активности Сектора за поштанске услуге

- 5.4.1. континуирано спровођење Законом прописаних надлежности Агенције.
- 5.4.2. реализација и повећање ефикасности система наплате накнаде за обављање поштанских услуга.
- 5.4.3. учешће у раду преговарачких група у вези са процесом приступања Републике Србије Европској унији.
- 5.4.4. унапређење сарадње са инспекцијом за поштанске услуге ресорног министарства.
- 5.4.5. учешће у радној групи комисије за стандарде и сродна документа КС А331, ИСС, на доношењу и проглашењу стандарда на српском језику. Рад на првом националном српском стандарду за адресни систем;
- 5.4.6. учешће у раду радних група ERGP, CERP, форумима, као и у раду Светског поштанског савеза и сл.

6. ПОСЛОВАЊЕ, ОРГАНИЗАЦИЈА И РАЗВОЈ АГЕНЦИЈЕ

6.1. Рад Управног одбора и Агенције у целини:

- анализа и праћење реализације стратешких задатака Агенције,

- доношење општих одлука које се односе на текуће регулаторне обавезе Агенције у складу са ЗЕК и ЗПУ,
- доношење Финансијског плана за 2017. годину,
- усвајање предлога јавних набавки за 2017. годину и доношење одговарајућег акционог плана,
- усвајање годишњег извештаја о анализи тржишта и доношење мера за даље активности на овом пољу,
- доношење Плана рада за 2017. годину,
- разматрање и усвајање извештаја директора о постигнутим резултатима.

6.2. Организација и развој

6.2.1. решавање имовинско-правних односа

- тражење одговарајуће локације и, касније, отпочињање поступка прибављања локације за нови контролно-мерни центар на северном делу територије Републике Србије – потенцијално у пограничним областима са Републиком Хрватском и Републиком Мађарском,
- одржавање постојећих објеката контролно-мерних центара у Добановцима и Нишу – континуирано током године,
- отпочињање преговора са Општином Сурчин и Републичком дирекцијом за имовину Републике Србије о потенцијалној локацији за пресељење КМЦ „Београд“,
- отпочињање припрема за прибављање трајног права коришћења пословне зграде РАТЕЛ-а,
- постављање 3 даљински управљана сензора на локације у Новом Саду (ЈКП Водовод и канализација, Панонске термоелектране-топлане и ЈКП Лисје) – рок је 3. квартал,
- трајно постављање четвртог сензора за град Београд (ЈКП Водовод – локација Макиш) – рок је 4. квартал,
- наставак активности на постављању две даљински управљане станице на локацију западне и источне Србије (локације Чигота и Китка, можда и Копаоник),
- постављање три контролно-мерна сензора за град Ниш;

6.2.2. развој људских ресурса:

- наставак промовисања додатног образовања кроз мастер и докторске студије;

6.2.3. посебне активности у оквиру контроле радио-фреквенцијског спектра:

- откривање и прекидање недозвољених емисија кроз координиран рад са тужилаштвом и полицијом,
- наставак пројекта у вези са интерференцијом између система DVB-T2 и LTE, са посебним освртом на утицај интерференције на ТВ пријемнике у опсегу 800 MHz, кроз тестирање са мобилним операторима и јавним предузећем Емисиона техника и везе,
- наставак пројекта аутоматизованог мерења и гониометрисања територије града Београда помоћу сензорских станица,
- наставак активности на одређивању и избору правилне методе за предикцију електромагнетног поља у сарадњи са Службом за радио-комуникације,
- посвећивање посебне пажње на евентуално нелегално заузеће опсега предвиђеног за дигиталну дивиденду;

- 6.2.4. учествовање у раду радних група за контролу у оквиру међународних институција ITU, СЕРТ (РТ22) и BEREC, у складу са планом службених путовања; техничка сарадња са службама за контролу у региону;
- 6.2.5. дефинисање техничких спецификација за набавке мерне опреме и других ставки дефинисаним Планом набавке за 2016. годину;
- 6.2.6. израда и ажурирање докумената и аката:
- ажурирање постојећих правилника о контроли коришћења радио-фреквенцијског спектра, техничким прегледима и заштити од штетних сметњи, контроли квалитета и ипустава о вршењу техничких прегледа;
- 6.2.7. активности у вези са доношењем и спровођењем процедура:
- процедуре о начину обављања кондуктивних мерења и мерења на даљину,
 - израда упутстава, образаца и извештаја;
- 6.2.8. друга обавештења:
- реализација обавеза прописаних осталим законима и подзаконским актима: Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени Гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), Законом о заштитнику грађана („Службени Гласник РС“, бр. 79/05 и 54/07, Законом о забрани дискриминације, („Службени Гласник РС“, број 22/20), Законом о јавној својини („Службени Гласник РС“, бр. 72/11 и 88/13), Законом о агенцији за борбу против корупције („Службени Гласник РС“, бр. 97/08, 53/10, 66/11-УС и 67/13-УС), Законом о војној, радној и материјалној обавези („Службени Гласник РС“, бр. 88/09 и 95/10), и другим законским прописима.
- 6.2.9. унапређење информационих система и надоградња информационог капацитета Агенције:
- надоградња серверске инфраструктуре – инсталирање нове опреме и серверског ормара и надоградња и замена старе,
 - надоградња система за управљање документима, усклађивање система са најновијим верзијама софтвера,
 - праћење почетка имплементације и одржавање система за контролу квалитета широкопојасног приступа,
 - израда нове интернет презентације Агенције,
 - имплементација нових и унапређење постојећих електронских услуга на Интернет шалтеру Агенције са циљем да се одређени процеси потпуно затворе комуникацијом преко Интернета,
 - праћење почетка имплементације базе телекомуникационе инфраструктуре.
- 6.2.10. додатне активности на унапређењима и надоградњи информационих система, настављањем постојећих и отпочињањем нових додатних редовних активности:

7. САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

7.1. Сарадња са учесницима на домаћем тржишту:

Да би могао да оствари своју основну улогу и, у оквиру сопствених надлежности, створи услове потребне за несметан развој телекомуникационог тржишта и тржишта поштанских услуга у Републици Србији и тиме обезбеди развој информационог друштва, РАТЕЛ сарађује са надлежним државним органима, операторима, провајдерима, дистрибутерима, производним организацијама, научним и образовним институцијама и корисничким удружењима. Начини реализације те сарадње су следећи:

- стални контакти и консултовање са свим учесницима у телекомуникационом сектору,

- организовање јавних расправа, панел дискусија и округлих столова, како би се добили стручни и објективни закључци о појединим актуелним питањима.

7.2. Међународна сарадња:

Динамичан развој информационо-комуникационих технологија, односно услуга и опреме, захтева перманентно увођење нове регулативе. С обзиром на добијени статус посматрача РАТЕЛ активно учествује у раду BEREC-а и IRG-а. Подразумева се да ова чланства доносе нове обавезе и захтевају стално присуство на свим скуповима које организују BEREC и IRG. РАТЕЛ у својству регулатора активно учествује у раду Међународне уније за телекомуникације, Европске конференције поштанских и телекомуникационих администрација (*European Conference of Postal and Telecommunications Administrations* - СЕПТ) и Европског института за стандардизацију у телекомуникацијама (*European Telecommunications Standards Institute* - ETSI).

Планира се и наставак рада у радним групама CERP, UPU и пет радних група ERGP, које су уско повезане са радом Европске комисије и европских поштанских оператора. Такође, на нивоу Светског поштанског савеза потребно је пратити промене на пољу регулисања тржишта кроз активности Административног савета и Поштанског оперативног већа Светског поштанског савеза, као и Форума за поштанску регулативу, у циљу даље регулације тржишта и увођења нових производа базираних на новим технологијама (поштанске електронске услуге).

Учешће у раду набројаних међународних институција захтева интензивну и непосредну сарадњу са регулаторним телима и другим стручним институцијама држава у окружењу и Европској унији, која се, осим кроз заједнички рад у оквиру међународних институција, реализује и организовањем билатералних и мултилатералних сусрета са агенцијама из земаља Европске уније и окружења.

ПРИЛОГ:

Приликом израде Плана коришћени су следећи документи:

1. Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“ бр. 44/10, 60/13-УС и 62/14)
2. Закон о поштанским услугама („Службени гласник РС“ бр. 18/05, 30/10 и 62/14),
3. Стратегија развоја електронских комуникација у Републици Србији од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“ број 68/10),
4. Стратегија развоја широкопојасног приступа у Републици Србији до 2016. године („Службени гласник РС“ број 81/14),
5. Стратегија развоја поштанских услуга у Србији за период 2013-2016. године,
6. Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године („Службени гласник РС“ број 51/10),
7. Акциони план за испуњење Годишњег извештаја Европске комисије за 2010. годину.
8. Будућност изграђена на широкопојасним комуникацијама - Извештај Комисије за широкопојасни приступ и дигитални развој, ITU, UNESCO, PATEL, 2011.